

המביא גם פרק שני גימין

יב.

עין משפט
נר מצוה

י"א א מיי פ"ו מהלכות
גירושין הלכה ט סמג
עשן נ טו"ש"ע אה"ע סימן
קמב סעיף [יח] יט:
י"ב ב טו"ש"ע ח"מ סימן
מג סעיף טז:
י"ג ג מיי פ"א מהלכות
גירושין הלכה כה
סמג עשן נ טו"ש"ע אה"ע
סימן קמ סעיף ז:
י"ד ד מיי שם הלכה כד:

תורה אור השלם

1. אֱלֹהִים הֵבִין דְּרָכָה
וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ:
אִיּוֹב כַּח כַּג

גליון הש"ם

גמ' מפני מה תקנו זמן
בניטוי. עיין צנ"צ קעצ
ע"כ תוד"ה עדי: תוס'
ד"ה ריש לקיש וכו' ובפ'
גמ פשוט. עיין לקמן דף פ
ע"א תד"ה כי יתציתו:

מוסף רש"י

עמד והגלה ארתם
לכלב. שפדים
אחרים שאלו אמות
(ספדים 19). ביום ונחתם
בלילה פסול. וכל
נחמך ויומא פסול (דקמן
19). משרם ברת אחרת.
שמה היא שבו תאמרו
ותומה תמיו ורלע עדים
ממשמין ובזין ירוס
עליה גירכנה ואמר קודם
שאתם מעידים כרס
ותגרשה (יבמות 24)
משרם פירות. לרע
מאומי תגנה מבעלה
פירות שאלו מנכס מלוג
שלה דקשרה משע שמן
עיניו על לקשרה שוב אין לו
לבעל פירות (שם).

מוסף תוספות

- [illegible]

הא מקמי דאתו חברי לבבא פ' נקונט' חברי היינו פרסיים ומקמי דאתו חברי לבבא היינו צימ' כשרים נבונדנלר ואויל מרודך ובלשנר ובתר דאתו היינו כשכנז פורש את המלכות ומלך לבבא וקשה לר"ת דעל כרחק חברים כלו היינו פרסיין דלמך בפרק עשרה יוחסין (קדושין דף ע"ב) הראני פרסיים

דומין לחיילות של צית דוד הראש
חברים דומין למלכא חבלה ועוד
דנפרק הבא על יצמתו (יצימות דף
סג:) משמע דצימי ר' יוחנן אמו
חברי לבצל דלמרי על לר' יוחנן אמו
חברי שגא נפל ולומר ר"י
דחברים הם אומה אחת שבה צימי
רבי יוחנן וכשבה לבצל הרשיעה את
הפרסיים שהיו בצבל ואתקלקלו
טפי מארומאי ור"א למאי דפי' בקונט'
דמימי כורש צאו פרסיים לבצל
וכהגזל צבא (ד"ק קי.) אמרינן
דלמר ליה רב לרב כגא עד האידנא
הוא מלכותא דיוונאי דלא קפדי
אשפיכות דמים השתא פרסיים גיהו
וקפדי אשפיכות דמים משמע דצימי
רב אמו פרסיים לבצל ולומר ר"י
דהם הכי פירושא עד האידנא הוא
מלכותא דיוונאי שמושלים^א של צבל
היו מיוונים ועכשיו המושלים הם
פרסיים אלל לעולם פרסיים היו הם
מינות כורש: (ס) **אחד** אומר בפני
נכתב וב' אומרים בפנינו נחתם בשר.
לרבא אפי' ליכא מעיד על הכתיבה
כשר ולא נקט אחד אומר בפני
נכתב אלל אגב רישא דמי אחד:^ב
אמר ליה ר' אסי אמר מעתה
רישא דקתני. קושטא דרבי
אסי אינה אלל צמאי פליגי דפרסיי
לעיל אלל שלל תש להאדרי:

נכתב ביום ונחתם בלילה פסול.
גלרצי יוחנן משוס שמה
יחפיה מול צם אסוסו ולרש לחיש

מִשּׁוֹם פִּירֵי דְקַסְדָּר וְהַדֵּינִים שְׂנִיִּים
הַכְּמִיצֶה נַחֲמֵם וְטוֹרוֹף הָאֵשׁ
מִלְקוֹחוֹת שֶׁלֹּא כְדִין פִּירוֹת שִׁמְשַׁעַת
כְּמִיצֶה עַד שְׁעַת חֲמִימָה:
ור"ש מִכְשִׁיר. דְּלִית לִיה שְׂמַח
יִחְפֶּה כְּדֹאמֵר בְּגִמְרָא וּמִשּׁוֹם
פִּירֵי נְמִי יִכְאֵל דְּקַסְדָּר שִׁמְשַׁעַת עֵינָיו
לְנִכְשָׁה שׁוֹב אִין לְבַשֵּׁל פִּירוֹת דְּהֵינִי
זְנוּת

וכתבו זמן של יום לעשות קנוייה על הלקוחות ואע"פ שזא לגרשה חותמין העדים כשרואין הזמן מוקדם אלא"כ יודעים שציוס הזמן מן כדי שפוכל להוציא האשה מן הבצל מזונות שלוותה ואכלה בצלאו הכי נאמנת אשה על כך מיגו דלי צבי טעמין את גיטה ועל עדי מסירה אז לא תפסיד האשה שידעו העדים מתי נמסר שזא דלמרינן ביש נחלין (ב"ב דף קלד:) ואפילו מכלא להוצא לא יריסו לתקן זמן כמו שאפרש על רבי יוחנן בצמורך כפיליו אין לו ציוס נתגרשה ויכתבו לה שטר אחר (ומיהו שמה לא ימרו עדי יום נתגרשה ואדרבה ע"י הזמן פעמיים היא תפסיד מזונות שלא זמן דלי משום מעשה ידי צלא זמן נמי יוכל לצא לצ"ד ויכתבו לו מעשה ידי מיוס הכתיבה כיון שאין צו זמן ואין מוכיח מתוכו מתי נכתב כמו שכתב לו זה שמסר לו תחילה קנה בדפרכ זה צורר (סנהדרין דף כח:) על כרחך לו שמסר לו תחילה קנה דלמנכא צורר מי שהיה נשוי למוחזק מתוכו והוא הדין כאלו צאין צו זמן כלל ואומר ר"י דתקנו לו גט שצורר צלא זמן והיה האשה העבד לרבו שני אייתי רחיה צא להוציא ממנו העצוב אבל האם הבצל מוחזק ולא האשה;

וּקְרָאָהּ אֲחוּזָה אֵשֶׁת אִישׁ וְהִשְׁתָּהּ הוּא לְדֹאֲגְרָשָׁה כִּיּוֹן שְׂהִיא גְרוּשָׁה
 אֵל אֵשֶׁת אִישׁ: **רִי"ש** קִרְיָשׁ אָמַר מִשּׁוּם פִּירוּת. כִּדִּי שְׂמַדַּע הָאֵשֶׁת
 יִפְסַל מֵהָאִי טַעמָא ^ט וְצַפִּי ^ק גַּט פְּשׁוּט (בִּצְ"ק). מוֹנִיעַ דְּכֹחַ דְּלֹאֲמַר
 דִּי מֵאֲחֵר דְּמִקְדָּוֶשׁ אֲמַרִי הֵם ^י מֵלֶךְ שָׁנָה מוֹנִין לוֹ שְׂמִיּוֹ וְעִבְשִׁי
 רִי"ז דְּלֹאֲמֹר אֵין הַבַּעַל מַפְסִיד פִּירוּת מִשְׁעַת חֲמִימָה אֵלֶּם מִשְׁעַת
 הַזֶּה ^{י"א} אֲבָל נִכְחַד צִיּוֹם לְרִבִּי שְׁמִיּוֹן לִגְרַם ז' מִדִּי אֲעִי"פ שְׂלֵל
 מִיִּנְיָן צַפִּ"ק (וְצִלִּי ט): וְלִבְרַנִּן אֲעִ"ג דְּרֵאֲוִי לִגְרַם ב' ^{י"ב} כִּיּוֹן דְּלִיכָא גַּמִּי
 י"ג לִגְרַם ב' מִפְּסִיד הַבַּעַל פִּירוּת מִשְׁעַת חֲמִימָה כְּדֹאֲמַר לְקַמִּי ^{י"ד} וְקִשָּׁה
 י"ה תִּרִי מִיִּנְיָהּ צִיּוֹמִיהּ וְאִיִּךְ מִכָּאן עַד עֶשְׂרֵה יוֹמֵי דִרְ"ל אֲמַר כּוֹלֵם
 וְלֹאֵם הִיּה רֹאֵה הַבַּעַל לֹא הִיּה מַקְפִּיד עַל הָעֶשְׂרֵה וְיִפְסִיד פִּירוּת
 וְלֹא חֲמִמִּי כּוֹלֵם אֵין קוֹל עַד שִׁחְמָתָא כּוֹלֵם אִזְ שִׁיּוֹ עַסְקוּן לַחֲמוּם:
 וְזוֹת

וְהַחֲבֵרָה. פֶּרֶסְאִי: שְׁקֵלָה לְשִׁרְגָּה. שֵׁשׁ לְפֶרֶסְאִים יוֹם אֶחָד שָׁחִין מְדֻלְּקִין
אֲרוּר בָּאוֹתוֹ יוֹם אֶחָד בָּצִית ע"ז שְׁלֹשׁ: אֲמַר. רַבָּה בַר בַּר מִנָּה:
שֶׁחֲמֵנָה אוֹ בְּטוּלָה אוֹ הִסְבִּיחוּ בְּזִילָךְ אוֹ הִגְלִינוּ בְּלֵל צִמִּי עֶשׂו
רַחֵם מִכְבְּדִין אֲוֵתוֹ: כִּפּוּן דִּרְכָּה. שֶׁל תּוֹרַה לְמוֹמְדֵיהֶּם הֵיכֵן הִיא רְאוּיָה
לְהִשְׁתַּיֵּשׁ: גּוֹיִרוּם. שְׂגוּרִין שִׁמְד

שאל יתעסקו בתורה ולא יקיימו מצוות
ההגולה אותם לצבא בחורבן הבית:
הם מקמי דניו חזרי לצבא צימי
כשדים נבוכדנצר ואחיל מרודך
וצלנצר: נסור דאסו חזרי משכנש
כורש את המלכות ומלך צבא:
מסחת יד עד כשיה: דהשליח נאמן
כשיה: פסול ופע"ש ששיה
הציונה: וימינן פסע שחיה:
אשכחיה: ר' אסי לר' אמי: יסד
הא לשון אחרון זה אמת:

מתנאי' נכתב בלילה ונחתם ביום.
היינו חד יומא ואין כאן גט מוקדם:
ביום ונחתם בלילה. מוקדם הוא
דמשמע דמההוא יומא איגרסה ולא
דאיגרסה עד למחר ובגמרא^א מפרס
מאי פסוליה: **כל הגטין.** של מחר
ומתנתה והללוהו **פסולין.** דלמי
למטרף לקוחות מיומא דכתיבה ושל
חזן מגיטי נשים. ללא לגזיינא
עבדלא ובגמרא^א מפרס לה: **גמ'**
מפני מה טיקנו זמן בגיטין. כיון
ללא שטרר לגזיינא הוא: **משום**
בצת אחוס. והיא אשתו ושמן תזנה
ותמחי וחס עליה שלה תחנך וכותב
לה גט בלא זמן ונותן לה וכשמעדין
עליה בצית דין מוציאה גיטה ואומרת
גרושה הייתי ופניה בצותה שעה:
משום פירוש. שזמון הגט ואין טעם ימזכר
העצל בפירות נכסי מלוג שלה תגבס
וחס לא היה בו זמן יהיה מוכר והולך
וכשתצבע לדין היא ידה על התחתונה
שיאמר לה קודם גירושין מכרתי:
לא

תמוט: **מתני'** נכתב ביום ונחתם ביום בלילה ונחתם
ביום כשר ביום ונחתם בלילה פסול רבי שמעון מכ
אומר כל הגיטין שנכתבו ביום ונחתמו בלילה פס
גמ' איתמר * מפני מה תיקנו זמן בגיטין רבי יוחנן א
ריש לקיש אמר משום פירות ריש לקיש מ"ט לא אמ

ממשעת כתיבה וא"ת¹ ויחוש שמה נכתב צלילה והקדימו הבצל והאכל
 כדכתייסינן בסוף פ"ק דצ"מ (דף יט:) גבי² שובר³ וי"ל⁴ לעולם לא
 נכתב: **מפני** מה ה'יקנו וזמן בגיטין. לא מצי למימר דתקני
 מקודם זמן הכתוב בנט שלל יוכל לומר לה גירסא דמקודם לכן
 ויולא ידעו שהיא גרושה ולא תראנו עד שתראה להנשא ואם יצא
 דבצל שאומר גירסתי אף אשתו נאמן היינו דווקא כמאן
 ממנינו שהיא נאמן כשאשתו מכחישה ועוד דמשום מוזנות לא היו
 יוכלו יכירה האשה לבקש עדי מסירה שיעירו בפני צ"ד או עדים
 ממסירה לבא עמה לב"ד או לומר לעדים וכתבו לה שטר אחר שמה
 כדכין כשלא גרשה בשעת הכתיבה) וא"ת וגט שיחזור למה תיקנו
 ששמותיו יוס נשחרר ואפי' למי⁵ [צ"מ ג.] עדיו בחתומיו וכן לו אינו זוכה
 בשיטות היוצאין ביום אחד דאפילו לאצי דלמך עדיו בחתומיו
 ממשמע דאצי קבר כרבי אלעזר דלמך עדי מסירה כרתי ולרבי אלעזר
 (כמבואר ד:) והיינו משום דלא אמרינן עדיו בחתומיו וכן לו אלא הי
 זמן דלא לא היה זמן פעמים שהיה אדם מוכר עבד ואח"כ כר
 שטר מוכר שלר הזמן לשחרור שהעבד הוא ממוחז בעצמו והלוי

משום בת אחרות. שלא יספה עליה כשאין זו זמן ללא אחריי לפנינו ועוד הדרבה חוקמה בחזקת כשרה שלא נבעלה כשמתו נכתב ונחתם ולא תפסיד פירות עד שעת נתינה¹⁷ וא"ת גט מאר בגט מקושר שכחבו עדי ממוכו כשר מפני שיכול לעשותו פשוט ואז ימנו מזמן הכחוב בו כדין פשוט שלא ידעו להחילתו מקושר היה¹⁸ וא' והוא ההוא דאין ראו לגרש בו אפילו נתנו לה לאלתר ואין הגירושין חלים בנחתם ע"י עדי מסירה דר"ש סבר כר' אלעזר דעדי מסירה כתיב כד קול אין הבעל למסין פירות¹⁹ אבל כשעוסקים באותו ענין דיש קול ו' ולכ"ל ד' לדמר' (פר"ט) אמר יש לו קול²⁰ והרי ראו לגרש בו משום עדים²¹ ופסול ואמאי יהיה כשר לגרש בו וי"ל כל זמן שהבעל מקפד משמחתו צ' הראשונים ויהא כשר לגרש בו וי"ל כל זמן שהבעל מקפד

מסורת הש"ס

(א) [פסחים פז.], (ב) [לקמן
כו. יצמות לא:], (ג) [ע"ב:],
(ד) [לקמן יח.], (ה) [שייך
לעיל במשנה טו.], (ו) [רש"ל
מ"א, (ז) [כתובות נד.],
(ח) [דף קסד.]:

פסקי רי"ד

אומר כפני נכתב ונחת
ואומרים בפנינו נחתם
אמר ר' אמי אמר ר' יוצא
ותותן אפילו ג' וצא
ותחמלה ע"י עדי חמלה לא
תתחמלה וי' חתם ע"י חתמה
כשר: אלמא קשר שנים
ששהביא זמן מדידת שנים
אין צריך לומר בפנינו
נכתב בפנינו נחתם. פי'
נחתם ע"י חתמה כפי תרי
שליח אלא מהימן כפי תרי
שליחן דליהוה מן ומצא
אין לנו עדים על
ההחתיבה כשר כיון
במדידת ג' חתמים בחותמים
אין אנן צריך לעדות
ולשמה לא
חושש: כרבי: **מנה**
נחתם ביום ונתתם ביום
בלילה נכתבת בלילה ונתתם בלילה
בלילה ונתתם ביום כשר
אין חתמים בלילה פסול
ור"ש משכיר ש"ש אומר
לא הגיעין שנכתבו כשר
ותחתמו בלילה פסולין חוץ
לשנים נשים. פי' היכא
נכתבת ביום ונתתם בלילה
דקדקת זמן החתיבה לזמן
ההחתמה וזו אחת וזה
מקום מוקדם והחמס
ופסולין במקדש ור"ש
במקדש בדמפרש שמימיו
למקדש ש"ש אומר לא
הגיעין כגון שטרי הלואות
ושטרי מקח ומכר
לגובינא עבדי א' אלא
נכתבו ביום ונתחתמו בלילה
פסולים דאמי למקדש
ללקוחות שלא כשר אבל
לא עבד לגובינא כשר:
ננה יבדל מפני מן תקנו
אין בטיסין פי' אין בלילה
לגובינא עבדי דאמי
להלמיטורן ע"י לקוחות
וראצינן בהן (כתבות)
(פסול): והריצא נט ואין עמו
המקדש בוכה כתוב: לאו
מומן הט טרפא אלא
מדידת כתבות וגיטא וז'
ראו גיורשה תחתיב
נכתבות ומה עשה לו אם
אמר המקדש: ר' יוחנן אלא
משום ב' חתומי ש' שמא
ישא ב' חתומי ותונה
תחתיו חס עליה שלא
תחת ותוכה לו על גלא
אין ונתנה לו וכשעדיין
עליה ב' שינתה תוציא
הגט ואומרת בריהי ריהי
באותה שנה משום האי
טעמא פסול המקדש כשר
אומרת המקדש כשר
עפעמיס שינתה ביטוס
ומקדש וכתב לו גיטא
הגט ואומר עכשיו לעדים
הגט הזה כבר כתבתי
הגט הזה ור' אבהו דרבי
ליחנה לה ועכשיו נמלכתי
ליחנה לו אם יחתמו בו
הגט ביטוס א"ר ש' שהוא
מוקדש לפי' פסולות שלא
תחתמו העדים ואל וכל
הגט עליה: ור"ל אלא
הגט א' ימכר הבעל
פירות נכסי מלוא שלה היא
ונכתב ואם לא היה בו זמן
היה מוכר והולך
והשתבע ע"י להא דר'
על התחתנה שיאמר לו
קודם גיורשי' מלכתי
ותומקדש פסול שלא
תחתמו הפירות
משעת גיורשה ואחיא
למקדש לקוחות שלא
ע"י משעת חתיבה ועד
שעת